Groene parelwandeling in het Pajottenland

Waar: Gooik

Soort: landschapswandeling

Beschrijving: Gooik is de parel van het Pajottenland. Tijdens de wandeling volgen we de knooppunten van het mooie Wandelnetwerk Pajottenland langs vruchtbare landbouwlandschappen, open uitzichten (tot Brussel!) en natuurgebied Kesterheide. De te volgen nummers zijn 214 – 215 – 216 – 255 – 254 – 257 – 255 – 216 – 217 – 218 – 215 – 214. De wandeling gaat stevig op en af en heeft een lengte van 6 km, waarvan 4 km op onverharde wegen. Enkel geschikt voor buggy's die tegen een stootje kunnen. Honden aan de leiband.

Afstand: 6 km

Duur: 1u45

Start: stelplaats van De Lijn in Leerbeek, Edingsesteenweg 184, Gooik.

Je kan een bus nemen van aan treinstation Brussel-Zuid (lijn 141), Halle (lijn 164) of Ninove (lijn 162). Check best wel even de routes en uren, frequentie is soms niet goed en de rit maakt veel omzwervingen. Je kan uiteraard ook parkeren of je fiets stallen aan de tramstelplaats.

Route en vragenlijst: downloaden via www.groen-pajottenland.be/groeneparel

Info: Alwin Loeckx, alwin@groenpajottenland.be - Facebook

www.groenpajottenland.be

Kaart

Download GPX-bestand via www.groenpajottenland.be/groeneparel

Beschrijving van de route

Welkom in Gooik, de parel van het Pajottenland!

Start aan stelplaats Leerbeek, Edingsesteenweg 184, Gooik.

Steek de steenweg over naar de Bosstraat en volg de aanduiding (rode bordjes) naar **knooppunt 214**.

Even verderop volg je naar **knooppunt 215** en dan richting **knooppunt 216**.

De wandelweg loopt hier langs het erf van een boerderij. Geen zorgen, de hond bijt niet en de boer ook niet. Soms moet je wel voorrang geven aan de koeien!

In Gooik is heel wat te doen over een groot ruilverkavelingsproject (herschikken van landbouwgronden) dat voorbereid wordt door de gemeente en de Vlaamse overheid. Vanuit Groen

zijn we resoluut gekant tegen dit grootschalige project wegens te duur en een te zware inbreuk op het kleinschalige landschap van Gooik. Ook heel wat familiale boeren en Natuurpunt zijn tegen dit project. Groen pleit voor een kleinschaliger project met samenwerking van natuur en landbouw in plaats van verdere achteruitgang van de biodiversiteit.

Het Pajottenland kan opnieuw een paradijselijke bio-regio worden op een boogscheut van de Europese hoofdstad. Er zijn een aantal gevestigde en startende bio-telers (o.a. Bio Billens, Groentelaar, Dubbeldoel). In het nabije Halle wordt een coöperatieve supermarkt opgericht met enkel maar lokale producten, LokaalHalle.

Volg het smalle pad langs de prikkeldraad. Dit pad is nu heraangelegd, maar zat voordien vol diepe putten doordat de koeien elke dag langs hier naar de boerderij liepen en steeds in dezelfde pootsporen/voetsporen stapten.

Onderweg kom je uitleg over een boerenzwaluw tegen, een typische 'ambassadeur' van het landelijke Pajottenland **(vraag 1)**. De Pajotse leembodem is een van de vruchtbaarste bodems van Europa en wordt dan ook al honderden jaren bewerkt. In die tijd is de natuur en biodiversiteit daar helemaal op afgestemd geraakt. Veel ruimte voor natuurgebieden is er niet, des te belangrijker om ook natuur te weven door het landbouwgebied en in de dorpen.

Aan knooppunt 216 stappen we rechtdoor richting **knooppunt 255**. Links zie je molens draaien voor windenergie in de Zennevallei (Halle en Sint-Pieters-Leeuw). In Vlaams-Brabant staan heel weinig windmolens omwille van de luchthaven en dichte bevolking. In het Pajottenland werken de provincie, het Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei, Klimaatpunt en de gemeenten momenteel aan project Opgewekt Pajottenland om duurzame energie een plaats te geven in het landschap. Er wordt dan vooral gedacht aan biomassa en zonne-energie. Wie graag mee investeert kan een coöperatief aandeel kopen bij Pajopower.

Voorzichtig bij het oversteken van de drukke steenweg en dan de trapjes op.

Rechts ligt een herdenkingsplek voor Staf Declercq, illustere oprichter van het Vlaams Nationaal Verbond, VNV, en bekend collaborateur met de Duitse bezetter tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hij was afkomstig van deelgemeente Kester en organiseerde hier op de heuvelflank zijn grote meetings in het interbellum (historisch filmpje). In plaats van naar rechts, kijk je beter naar links. Daar heb je een fenomenaal zicht op Brussel. Bij goed weer zie je het Justitiepaleis, Atomium en andere landmarks. De Grote Markt van Brussel ligt net op 20 km van hier, maar dat is voor een andere wandeling.

Vanaf knooppunt 255 komen we in het Natuurpunt gebied Kesterheide terecht. Verdwijn langs het smalle pad in de struiken en dwaal rustig door het bos richting **knooppunt 254**. Onderweg kom je al gauw de IJzeren Man tegen. Dit is een zogenaamd geodetisch meetpunt en het bewijs dat je hier op het hoogste punt van het Pajottenland staat (112 m). Kesterheide ligt hoog omdat de bodem bestaat uit harde ijzerzandsteen. Je kan er her en der een fragment van vinden (oranje door het geoxideerde ijzer). De rest van het landschap is in de loop der millennia letterlijk weggespoeld, maar hier bovenaan sta je nog op het zeebodemniveau van destijds **(vraag 2)**.

Aan knooppunt 254 gaan we rechtdoor en we volgen nu richting **knooppunt 257**. Wie goed kijkt, bespeurt her en der wat heide en brem. Deze vegetatie is zeer ongewoon voor de regio en hier enkel mogelijk omwille van de schrale ijzerzandsteengrond in plaats van vruchtbare leembodem zoals in de rest van het Pajottenland. Omwille van deze bijzondere biotoop is Kesterheide ook erkend als Europees Natura 2000 gebied, waar de lokale Natuurpunt afdeling goed zorg voor draagt.

Laat je niet misleiden, Kesterheide is – langs beide kanten van de steenweg – een mooi gebied van 30 hectare maar daarmee amper 1% van het grondgebied van Gooik. We moeten er voor zorgen dat we de natuur en biodiversiteit niet opsluiten in zulke kleine gebieden, maar ook in de 99% rest van Gooik meer vergroenen en basiskwaliteit natuur stimuleren: in het landbouwgebied, door bosuitbreiding, buurtnatuur, speelgroen… Dit is een toekomstvisie op natuur, landbouw en landschap in het Pajottenland.

Even verder gaat het opnieuw omhoog, hup met die wandelbeentjes! De grote witte bollen onderweg zijn een NAVO communicatiestation. Fotograferen is hier strikt verboden en alles is gewist op Google Maps. Wie al te opzichtig met zijn GSM of camera bezig is zal effectief al gauw een militair naar buiten zien komen.

Hogerop, in de straat die ook Kesterheide heet, kom je links twee merkwaardige ronde gebouwen tegen. Het eerste ronde gebouw is een drinkwaterreservoir **(vraag 3).** Het tweede was de basis van een vroegere mast en is nu in ombouw naar een privé woning. Het grasveld aan de rechterkant, met kruisbeeld, staat beplant met eikenbomen ter gedachtenis van kindjes die helaas gestorven zijn aan een stofwisselingsziekte. Het is hier een mooie rustplek. Als je het grasveld even naar onderen afstapt, krijg je door de struiken een wijds zicht op het Pajottenland. De gemetste toren in de verte staat in Heikruis (deelgemeente van Pepingen) en verderop ligt Edingen al in Wallonië.

Vanaf knooppunt 257 keren we even op onze stappen terug en gaan opnieuw naar **knooppunt 255** en **knooppunt 216**. Aan knooppunt 216 slaan we deze keer links in richting **knooppunt 217**.

Aan de grote eik heb je een mooi zicht op het kleinschalige landbouwlandschap van Gooik en het Pajottenland. Hier voelen steenuilen, geelgorzen en tal van andere typische landbouw-natuur soorten zich thuis. Onderweg kom je links een tamme kastanje - bos tegen en ook een aantal tamme kastanjelaren langs het pad **(vraag 4).**

Vanaf knooppunt 271 gaat het verder richting **knooppunt 218**. Het eerste deel van dit traject wandel je onder een mooie baldakijn die je beschermt tegen te felle zon. Laat je strelen door de takken. Vanaf knooppunt 218 volgen we richting de gekende **knooppunten 215 en 214**. Het wandelpad ligt hier opgehoogd omdat dit het tramspoor was van de boerentram. De tram reed tot 1959 dwars door de velden van de Pajotse dorpen naar de hoofdstad. ’s Morgen vertrok de tram vol Pajotse groeten en fruit naar de vroegmarkt van Brussel. Een mooi symbool voor de toekomst: connectie van Pajottenland en Brussel herstellen voor recreatie, korte-keten landbouw, culturele uitwisseling…

Het bijzondere gebouw in volle opbouw is plattelandscentrum Paddenbroek. Deze voormalige fruithoeve moet een regionaal ontmoetingspunt worden voor kruisbestuiving tussen natuur, landbouw, duurzaamheid, beleving en streekidentiteit. Scholen uit de hele regio kunnen hier al enkele jaren terecht voor educatieve activiteiten, tot 3000 leerlingen per jaar. Zeker de moeite om eens terug te komen na de verbouwing (opening voorzien in late najaar 2020).

De oude boomgaard van Paddenbroek werd in de jaren ‘70 gerooid toen boeren Europese rooipremies kregen want hoogstamfruit was niet voldoende rendabel. Nadien groeide er jarenlang maïs, wat qua biodiversiteitswaarde nog lager ligt dan een woestijn. Intussen werd alles, opnieuw met Europese geld, hersteld tot een prachtige nieuwe boomgaard. Zo is de cirkel rond, ook voor onze wandeling want knooppunt 214 is zowel het begin als het einde van je bezoek aan Gooik en het Pajottenland **(vraag 5)**.

Bedankt voor je interesse!

Vragen

- Stuur je antwoorden naar Alwin Loeckx, alwin@groenpajottenland.be. Je maakt kans op Tongsneyder heidebier dat je in gedachten terug naar het Pajottenland zal voeren…

Vraag 1. Boerenzwaluwen leven graag in stallen en huiszwaluwen onder de rand van een dak buiten. Er zijn nog enkele andere zwaluwsoorten. Wat is geen bestaande zwaluw?

A. Gierzwaluw
B. Rotszwaluw
C. Pronkzwaluw

Vraag 2. Zo'n 'berg' op het oorspronkelijke zeeniveau heet een getuigenheuvel. Dus als je naar de grond kijkt, kan je in je fantasie krabben zien scharrelen en vissen rondzwemmen in het zand. Welke heuvel is geen getuigenheuvel?

A. Kemmelberg
B. Signaal van Botrange
C. Muziekberg

Vraag 3. Net als elders in Vlaanderen ligt de grondwaterspiegel ook in het Pajottenland veel te laag. Dat is een drama voor natuur én voor landbouw. De oplossing zal moeten komen door opnieuw ruimte aan water te geven in het landschap: moerassen, poelen, overstroombare gebieden… Hoe diep moest je op 1 juli 2020 graven tot water nabij het VMM-meetpunt in buurgemeente Galmaarden?

A. 3 meter diep
B. 4 meter diep
C. 6 meter diep

Vraag 4. De tamme kastanje (Castanea sativa) is een loofboom die van nature voorkomt in het Middellandse Zeegebied. Met wie zijn de kastanjes meegelift naar het Noorden en naar Gooik?
Tip: wandeling doorheen de landschapsgeschiedenis van het Pajottenland.

A. Rugzak van een Romein
B. Mediterrane Kastanjearend
C. Via stroming van rivieren en beken

Vraag 5. Zet deze foto's in de juiste volgorde!

A.

B.

C.

D.

E. X 2